

Το ευαγγέλιο δίνει στερεά κριτήρια ήθους και χαράζει πορεία πλεύσεως (Άγγελος Αλεκόπουλος)

/ Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες

Ο τρόπος προβληματισμού και αντιμετώπισεως στο χώρο της βιοηθικής κατευθύνεται και προσδιορίζεται από κάποια ανάλογη θεώρηση του ανθρώπου και του κόσμου, δηλαδή από την αντίστοιχη ανθρωπολογία και κοσμολογία. Το ευαγγέλιο και γενικότερα η χριστιανική διδασκαλία δεν παρουσιάζουν ένα συγκεκριμένο κώδικα ηθικής η ιατρικής δεοντολογίας αλλά δίνουν στερεά κριτήρια ήθους και χαράζουν πορεία πλεύσεως. [\[1\]](#)

Σύμφωνα με την Ορθόδοξη Ανθρωπολογία, ο άνθρωπος είναι δημιούργημα του Θεού και εικονίζει τον Θεό όχι μόνο ως ψυχή αλλά και ως σώμα. Χωρίς το σώμα δεν υπάρχει άνθρωπος, δεν υπάρχει ανθρώπινη υπόσταση, ανθρώπινο πρόσωπο. Ούτε μόνη ψυχή ούτε μόνο το σώμα είναι υπόσταση. Η ψυχή και το σώμα υποστασιάζονται στην ανθρώπινη υπόσταση, για αυτό και λέγονται «ενυπόστατα». Υπόσταση ή πρόσωπο είναι «το εξ αμφοτέρων αποτελούμενον».[\[2\]](#)

Ο Άγιος Μάξιμος, τονίζοντας την συμφυΐα ψυχής και σώματος και την ψυχοσωματική ενότητα του ανθρώπου σημειώνει « Όλος μεν άνθρωπος μένων κατά ψυχήν και σώμα δια τήν φύσιν, και όλος γενόμενος Θεός κατά ψυχήν και σώμα δια τήν χάριν».[\[3\]](#)

Οι πατέρες υποστηρίζουν ότι ο άνθρωπος είναι ύπαρξη που υπερβαίνει και συνέχει όλα αυτά τα στοιχεία, χωρίς ο ίδιος να συνεχεται και να ταυτίζεται με τίποτα από αυτά. Η Ορθόδοξη παράδοση βλέπει τον άνθρωπο και τις ανθρώπινες λειτουργίες εικονιστικά, τον κατανοεί δηλαδή ως «κατ'είκόνα και καθ'ομοίωσιν» Θεού άνθρωπο.^[4]

Το σώμα αποτελεί το υλικό στοιχείο και χαρακτηριστικό του είναι η θνητότητα και η φθαρτότητα και εντάσσεται στον ορατό και υλικό κόσμο, ενώ η ψυχή αποτελεί το πνευματικό στοιχείο και είναι άφθαρτη και αθάνατη και γίνεται κατανοητή από τις ενέργειες της .

Το ανθρώπινο σώμα ως μέσο κοινωνίας προσφέρεται να καταστεί και ναός του Αγίου Πνεύματος. Η κοινωνία του Αγίου Πνεύματος μέσα στον κόσμο δεν αιωρείται αόριστα και απρόσωπα, αλλά πραγματοποιείται μέσα στις ανθρώπινες υποστάσεις, και ειδικότερα στον τόπο φανέρωσης αυτών των υποστάσεων στα σώματα. Μέσα στα σώματα των ανθρώπων προσφέρεται η χάρη του Θεού με αυτά ανταποκρίνονται οι άνθρωποι στην κλήση της χάριτος και μέσα σε αυτά μυσταγωγείται η κοινωνία του Αγίου Πνεύματος.^[5]

Η πατερική σκέψη αν και εξετάζει ενιαία τις ψυχικές μαζί με τις σωματικές ενέργειες προσδίδει σαφή οντολογική προτεραιότητα στην ψυχή, από την οποία εκχέεται η φυσική της δύναμη ως ζωή και ενέργεια στο σώμα.^[6]

Σημειώσεις

^[1] Ανέστης Γ. Κασελόπουλος, *Εκ του Θανάτου εις την Ζωήν. Θεολογική προσέγγιση στις προκλήσεις της βιοηθικής*, εκδόσεις Πουρνάρα, Θεσσαλονίκη 2009, σελ.: 90

^[2] Γ. Ι Μαντζαρίδη, *Αλήθεια και ζωή, από το Δόγμα στο Ήθος*, Αθήνα 2012, εκδόσεις Ινδικτός, σελ.:75

^[3] Μάξιμου Ομολογητή, *Περί διαφόρων αποριών*, PG90,1088C

^[4] Ανέστης Γ. Κασελόπουλος, *Εκ του Θανάτου εις την Ζωήν. Θεολογική προσέγγιση στις προκλήσεις της βιοηθικής*, εκδόσεις Πουρνάρα, Θεσσαλονίκη 2009, σελ.: 90

^[5] Γ. Ι Μαντζαρίδη, *Αλήθεια και ζωή, από το Δόγμα στο Ήθος*, Αθήνα 2012, εκδόσεις Ινδικτός, σελ.:77

[\[6\]](#) Μοναχού Δαμασκηνού Αγιορείτου, *Ορθόδοξη Ανθρωπολογία και Μεταμοσχεύσεις Ζωτικών Οργάνων*, Αγιον Όρος 2007, εκδόσεις Μυριόβιβλος, σελ.:130

Παρατήρηση: το παρόν κείμενο αποτελεί τμήμα της Διπλωματικής Εργασίας “Βιοηθικά προβλήματα στην Μονάδα Εντατικής Θεραπείας” που εκπόνησε ο κ. Άγγελος Αλεκόπουλος, στο πλαίσιο του προγράμματος “Σπουδές στην Ορθόδοξη Θεολογία” της Σχολής Ανθρωπιστικών Σπουδών του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου (ΕΑΠ), με επιβλέποντα καθηγητή τον κ. Νικόλαο Κόιο και την οποία η Πεμπτουσία δημοσιεύει με τη μορφή σειράς άρθρων.

[Δείτε το προηγούμενο άρθρο της σειράς κάνοντας κλικ **εδώ**](#)